

Vlaams
Parlement

ingediend op **243** (2019-2020) – Nr. 1
13 maart 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie
uitgebracht door Björn Rzoska

over het monitoringrapport
van de Vlaamse Regering
over de uitvoering van de begroting 2019

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaike De Vreese, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Sarah Smeyers;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Carina Van Cauter;
Stijn Bex, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Lorin Parys, Wilfried Vandaele, Steven Vandeput, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;
Marino Keulen, Maurits Vande Reyde;
Imade Annouri, Celia Groothedde;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door minister Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed 4
 2. Bespreking 5
- Bijlagen: zie [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

In de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie ging op 3 maart 2020 een gedachtewisseling door met minister Matthias Diependaele over het monitoringrapport (februari 2020) van de Vlaamse Regering over de uitvoering van de begroting 2019. Het rapport in kwestie en de presentatie die de minister gebruikte bij zijn uiteenzetting zijn terug te vinden op de [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzetting door minister Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Minister *Matthias Diependaele* licht de hoofdlijnen van het rapport toe. Hij wijst er daarbij vooreerst op dat de begroting eindigt op een overschot van 275,9 miljoen euro, maar laat wel opmerken dat bijstellingen steeds mogelijk blijven, zelfs tot jaren nadien, door herkwalificaties en dergelijke meer. Hij onderstreept dat de regering niet euforisch heeft gecommuniceerd over dit resultaat. Daar zijn twee redenen voor. De eerste is dat de regering zoveel mogelijk de nullijn wil benadrukken, die in dit geval op het begrote overschot van 154,2 miljoen euro ligt. De tweede is dat men in dezen nagenoeg van een evenwicht kan gewagen, omdat de verhouding van het verschil van ongeveer 120 miljoen euro tot de totale begroting van ruim 45 miljard euro slechts 0,3 percent bedraagt.

Daarop toont hij een overzichtsgrafiek (slide 2) waarbij de betekenis van de verschillende balkjes wordt toegelicht op de daaropvolgende slides, beginnend met de gewestbelastingen (slide 3), en meer bepaald het effect van de afschaffing van de woonbonus. De verkooprechten (de som van registratie- en hypotheekrechten) stegen met 265 miljoen euro. In december verdubbelde het aantal aktes. De geschatte stijging van de verkoop met 20 percent is uiteindelijk 40 percent geworden. De evolutie van de erfbelastingen was dan weer negatief, omdat op grond van de federale verruiming van het gedeelte waarover de erflater zelf kan beschikken, men meer laat erven door de overlevende partner, die een grotere vrijstelling geniet dan de kinderen. Bijkomende factor is dat er gewoon ook minder overlijdens waren in 2019.

Vervolgens overloopt de minister kort de 'andere ontvangsten' (slide 4). Die van de ministeries namen toe met een kleine 40 miljoen euro. Ethias heeft geen dividend uitgekeerd in 2019, de Vlaamse Participatiemaatschappij een van 10 miljoen euro. Daarnaast is er de categorie 'andere', waarbij de ontvangsten echter worden gecompenseerd door ongeveer even grote uitgaven. Bij de rechtspersonen is dat eveneens het geval. Zo staat er bijvoorbeeld tegenover de toename van de ontvangsten ter waarde van 26 miljoen euro bij het Vlaams Energiebedrijf vanwege de extra omzet, dat er ook extra elektriciteit is aangekocht. Ook de toename van zo'n 90 miljoen euro in het bedrag van de ontvangsten voor de brutoregistratie van het groeipakket, heeft zijn pendant in de uitgaven.

Bij de uitgaven (slide 5) vermeldt minister Diependaele vooreerst de doelgroepen-korting voor ouderen, met een stijging ten belope van 56,6 miljoen euro. Het Landbouwrampenfonds gaf dan weer 22 miljoen minder uit. Bij de Werkvennootschap en de Vlaamse Waterweg is er een onderbenutting ten belope van een kleine 60 miljoen euro, die voornamelijk te wijten is aan vertraging op de uitvoering van enkele investeringen. Bij de universiteiten en de hogescholen is de impact zoals verwacht iets lager dan de dotaties, een verschil dat in de loop van het jaar allicht nog zal toenemen.

Het uiteindelijke vorderingensaldo bedraagt 275,9 miljoen euro (slide 6). Op het vlak van de ESR-correcties doet de regering het volgens het Rekenhof beter en beter met een correcte jaarafgrenzing (ESR: Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen). De bouwkosten voor Oosterweel liggen 10 miljoen euro

lager dan ingeschat. Voor verdere informatie verwijst de minister naar het monitoringrapport zelf.

2. Bespreking

In antwoord op een vraag van *Arnout Coel* voegt minister *Matthias Diependaele* nog toe dat de definitieve rekening voor 2019 in de loop van de maand mei zal worden voorgelegd.

Björn Rzoska formuleert vooreerst een bedenking van procedurele aard. Hij wil met name weten waarom de commissie het monitoringrapport van 17 februari pas zo'n tien dagen na de publicatie heeft ontvangen. Op 20 februari verscheen immers wel al een artikel in *De Tijd*, stond het op de website van de minister en was deze laatste aanwezig in *De Ochtend* op Radio 1. Het parlement van zijn kant, heeft nog een week langer moeten wachten op het rapport. Dit contrasteert fel met de vorige legislatuur waarin de eerdere rapporten al vanaf oktober beschikbaar waren. De huidige minister bezorgt die niet, wat de voortdurende verwijzingen in het voorliggende rapport naar de monitoring van december wel erg moeilijk leesbaar maakt. Het lid besluit dan ook dat het niet oninteressant zou zijn, mochten de commissieleden sommige van die monitorrapporten toch krijgen, al hoeft hij ze daarom ook niet allemaal te ontvangen.

Verder stelt hij vast dat er blijkbaar is onderhandeld met het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) om, in het licht van het woonbonuseffect en het massale aantal dossiers, de uitzondering van twee maanden die nog bij 2019 worden gerekend tot drie maanden te verruimen. Hij vraagt of het in het licht van het te verwachten begrotingssaldo in 2020 niet voorzichtiger ware geweest om zich te houden aan de bestaande afspraak. Waarom is er een extra uitzondering gevraagd?

Met betrekking tot het Milieu- en Natuurfonds (Minafonds) las het lid dat er een stijging van een kleine 65 miljoen euro is door heffingen en boetes, maar vond hij tegelijk op pagina 13 van het rapport een bijna even groot bedrag als 'afboeking dubieuze vorderingen'. Hij vraagt aan de minister uitleg bij die cryptische omschrijving.

Bij huursubsidies en -premies stelt hij een daling van bijna 15 miljoen euro vast, zonder enige motivering. Waaraan is deze te wijten?

Verder vraagt hij of de daling bij het Vlaams Fonds voor de Lastendelging te maken heeft met de doorlooptijd van dossiers. Ondanks eerdere beloften van het tegendeel blijft die vertraging blijkbaar aanslepen.

Hij stelt ook vast dat de totale onderbenutting, met het hoger onderwijs erbij, in 2019 meer dan 1 miljard euro bedraagt. Dat is wel degelijk veel, zelfs ten opzichte van de hele begroting. Dergelijke exponentiële toename moet in de gaten worden gehouden.

Tot slot stelt hij eens te meer vast dat de uitgaven voor Oosterweel steeds opnieuw zakken. Het bedrag aan facturen is ondertussen substantieel minder dan voorzien, zelfs in vergelijking met de begrotingsaanpassing. Gecombineerd met het gebrek aan transparantie van de Werkvennootschap is ook dat een element dat in de gaten moet worden gehouden.

Philippe Muyters verklaart zelf geen voorstander te zijn van het ter beschikking stellen van de monitoringrapporten. Ze dienen er immers in eerste instantie voor om de minister toe te laten, indien nodig, alsnog in te grijpen. Ze vormen een beleidsinstrument voor de minister en geen weergave van de begroting als dusdanig. De monitoring van februari bekendmaken kan hij nog begrijpen, want dan is het betrokken begrotingsjaar al voorbij. Als de verwijzing naar een eerder rapport een argument is, zou men ze trouwens allemaal moeten publiceren, want dergelijke vergelijkingen komen altijd voor.

De categorie onderbenutting wordt in de begroting gehanteerd om ervoor te zorgen dat vrijgekomen ruimte alsnog kan opgevuld worden met beleid in de plaats van als overschot te eindigen. Anderzijds erkent het lid dat opvolging wel degelijk nodig is.

Tot slot looft hij de kleine afwijkingspercentages ten opzichte van de initiële begroting. Volgens hem presteren zelfs weinig huishoudens dat.

Ter illustratie van dat laatste rekent minister *Matthias Diependaele* even een denkbeeldig voorbeeld door: op een jaarinkomen van 20.000 euro zou de hier vastgestelde afwijking slechts 5 euro per maand betekenen. Reden van die goede prestatie is dat de begroting een goede structuur heeft.

Hij erkent verder dat de opmerking van de heer Rzoska over de laattijdige bezorging aan het parlement terecht is en belooft beterschap. Over de bezorging van de eerdere rapporten verschilt hij wel met hem van mening. Dat was overigens al het geval toen hij zelf nog parlamentslid was. De rapporten in kwestie tonen immers een foto maar geven geen getrouw beeld van de evolutie of van de totaliteit van de begroting. Ze laten wel toe dat er, als iets grondig mocht misgaan, nog ingegrepen kan worden. Alle rode cijfers die hij de laatste jaren zag toen de rapporten nog wel werden verdeeld, bleken altijd gevolgd te worden door rekeningen met een overschot. Het dient wel degelijk als beleidsinstrument voor eventuele bijsturing maar niet om een juist beeld te geven aan het parlement over de toestand van de begroting. Ze zorgen er integendeel voor dat men er dingen uit afleidt die niet waar zijn, met legio foute berichtgeving tot gevolg. Dat wil de minister vermijden.

Wat de gevolgen van de afschaffing van de woonbonus betreft, spreekt de minister met klem tegen dat er met het INR onderhandeld werd. Het instituut heeft zelf beslist tot de verlenging van de termijn, omdat de stijging van het aantal aktes met 8 percent in het vierde kwartaal het onmogelijk maakte om die tijdig in te kohieren. Het instituut heeft daarbij alleen maar voor ogen de cijfers zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij de realiteit. En aangezien de verkopen zijn gebeurd in 2019, zou het niet correct zijn om de begroting van 2020 ermee op te smukken.

De aangehaalde 'dubieuze vorderingen' hebben voor een deel te maken met bezwaren die werden ingediend. Voor nadere toelichting hierbij verwijst hij naar de bevoegde minister.

De daling bij het Vlaams Fonds voor de Lastendelging betreft inderdaad de doorlooptijd van schadedossiers voor de landbouwramp in 2018. Die dossierlast is nog niet helemaal ingehaald, hoe hard daar ook aan gewerkt is.

Aan Oosterweel blijkt in februari toch meer uitgegeven dan men in december nog dacht, maar alles hangt natuurlijk af van de voortgang van de werken op het terrein. Financiën en Begroting doet alleen de boekhoudkundige verwerking. Voor de rest verwijst de minister naar de betreffende voortgangsrapportage. Hij wijst er nogmaals op dat de cijfers hoe dan ook positief blijven, of Oosterweel nu wel of niet buiten de begroting wordt gerekend.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Björn RZOSKA,
verslaggever